

ONDSKAP

Ondskap er skade på andres eiendom, utført med hensikt og som samtidig er brudd med objektive normer.

Tre krav oppfylles før det kan kalles ondskap:

1. Hensikt.
2. Handling, som innebærer skade i omgivelsene.
3. Etikk. Brudd med objektive regler.

Matematisk kan en uttrykke det slik: $\text{Ondskap} = \text{hensikt} \wedge \text{handling} \wedge \text{etikk}$. ($\wedge$ = logisk snitt).

Hvis ett av punktene over uteblir kan ikke handlingen kalles ondskap.

Eksempel 1. Handling er nødvendig. Et ønske om å skade noen er ikke ondskap. Det er først når handlingen utføres at det kan være ondskap, (dersom det bryter med objektive rettigheter).

Eksempel 2. Selvforsvar. Selv om en har til hensikt å skade noen og faktisk gjør det er det ikke tilstrekkelig til å kalle det ondskap. Det må samtidig være brudd på objektive regler. Selvforsvar er derfor ikke ondskap i henhold til definisjonen.

Eksempel 3. Selvskading. Skade på seg selv er ikke ondskap, fordi en gjør hva en vil med sin egen eiendom.

Eksempel 4. Teori eller praksis? Er det ondskap om det er en ond hensikt, brudd med objektive normer, men at konsekvensen er nøytral, eller kanskje god?

Ifølge denne definisjonen er det ikke ondskap.

Hvis en allikevel mener at det er ondskap, selv om den ikke medfører skade i det hele tatt, mener en at ondskap betyr den etiske årsak til en handling. dvs. at ondskap er egenskaper ved teorien (etikken).

Gyldighet. Definisjonen er kun gyldig for *bevisste skapninger* og knytter opp mot definisjon av bevissthet og fri vilje. Det er kun mennesker med bevissthet og fri vilje som kan være gode eller onde. Ordene ondskap og godhet er oppfunnet av mennesker for å brukes om mennesker eller handlingene demmes. Dersom et menneske ikke har fri vilje kan det heller ikke være umoralsk og følgelig ikke ondt. Uten fri vilje er handlinger bare amoralske følger av naturlige responser på stimuli fra gener, erfaringer og omgivelser. Bevisste valg er derfor en forutsetning for ondskap (og for godhet).

Skapninger uten bevissthet kan ikke være onde mot hverandre. Eksempler er skade utført av dyr, barn, visse personer osv.

F.eks. fugleunger som hakker på hverandre. Å si at det er ondskap er antroposentrisk, dvs. at det diktes inn menneskelige egenskaper i dyr eller i naturen, der slikt i virkeligheten ikke finnes.

Et annet eksempel er dersom en ulv nedlegger en elg så faller det utenfor definisjonen og en kan ikke si at det er ondskap.

Strukturell ondskap. Hvis ulven derimot nedlegger en sau så faller det inn under definisjonen av *strukturell ondskap* fordi det er skade på noens eiendom. En kan ikke si at dyret er ondt, eller at dyrets handling er ond. Her må en si at omgivelsene gir anledning til handlingen. Dette kan kalles strukturell ondskap eller «de onde omstendigheters ondskap» hvor ondskapen er utført av skapninger uten bevissthet. Her ligger ondskapen i omgivelsene eller i situasjonen, og fremtrer som stimuli overfor individet. Siden skapningen ikke har noen bevissthet blir bare stimuli omsatt handling (konsekvens) uten tenkning i henhold til noe som helst.

Konklusjon. Ondskap er handlinger i en gitt sammenheng. Ikke egenskaper ved selve handlingen, ikke egenskaper ved personen.

En og samme handling kan være god under en betingelse og ond under en annen betingelse. På

samme måte som meningsfulle og meningsløse ord er avhengig av konteksten, ligger handlingens mening i relasjonen mellom handlingen og konsekvensen av handlingen, (– ikke i selve handlingen eller inni hodet på den som handler).

Hovedkjennetegnet ved onde handlinger er at det foreligger en objektiv skade. Det må i tillegg være en mangel i forhold til objektive kriterier og det må ha vært en intensjon.

Kanskje egenskaper ved omgivelsene?

Kanskje egenskaper ved etikken?

Hensikt? I praksis kan det være et problem å bedømme andres hensikter. Også egne intensjoner kan det være vanskelig å rapportere troverdig om etter at handlingen er avsluttet. Bl.a. fordi forklaringen kan tilpasses i ettertid, fordi man har behov for å fremstå som rasjonell.

Skade? I praksis kan det også settes for strenge krav til skade slik at få kan oppnå egne ønsker, og mange hemmes av andres krav. Derfor er eneste praktiske mulighet at den som skades er istand til å fremme protester på en konstruktiv måte. Og at den handlende er villig til å lytte til protester, behandle dem rasjonelt og rettferdig, kompensere for skader og minimalisere skadeomfanget. Eventuelt at protestene behandles av en nøytral tredjepart. Da vil det være fravær av ond intensjon. Resultatet er at de fleste kan arbeide for å oppnå egne ønsker, samtidig som de tar hensyn til andre.

Å stoppe ondskaper. Ondskaper kan ikke alltid møtes med fasthet og godhet. Å møte ondt med ondt fører ikke alltid til enda mer ondskap. Vold avler ikke alltid vold. Godhet fører ikke alltid til mer godhet. Å drepe voldsmenn avler ikke vold, men avskrekker andre voldsmenn fra å gjøre det samme. Saddam måtte stoppes med krig. Hvis han ikke ble stoppet med vold, ville det blitt enda mer vold fra psykopatene.

Relativismen er psykopatens etikk. Intet gjelder absolutt, – alt er relativt og massepsykotisk subjektivt. Det som er sant for deg er ikke nødvendigvis sant for meg.

Men relativismen er bare et middel for psykopaten for å oppnå totalitære mål.

Psykopatene trenger ofre å beskytte og skyve foran seg og for å kunne opptre som altruister.

Altruismen. Psykopatene er tilhengere av irrasjonell egoisme, som sier at det er rett å ofre andre for seg selv. Men de manipulerer alltid med det stikk motsatte, nemlig med altruismen, som sier at det er rett å ofre seg selv for andre.

GODHET

Godhet er:

- fravær av tvang.
- tilstedeværelse av frihet.
- fravær av bevisstløshet.
- tilstedeværelse av bevissthet.

Godhet krever frihet til å velge. Uten frihet til å velge godhet blir det meningsløst å kalle en person god.

Å kalle en maskin god (som i «godhet») er meningsløst, fordi det «å gjøre noe i godhet» krever bevissthet.

Dette resonnementet viser at fri vilje og bevissthet er mer grunnleggende enn ondskap og godhet, fordi begrepene må brukes for å gi ordene mening.

Å si at ondskap er fravær av godhet, er et utsagn med en logisk feil, fordi det gjør nøytrale handlinger onde.